

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ג אייר תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות מא.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שע"ט עד תחילת סימן ש"פ.

מוסר: חפץ חיים כלל ח' אות ג' עד אות ה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הם הגיחו מהמנהרה ב-4:00 לפנות בוקר ואז ציפתה להם הפתעה | ה-K300 של היצר
הרע | כוס קפה בטבריה החזיר את שלום הבית בירושלים | 1645

על דא ועל הא

"לא אנפת לו שתרכסו אותו במים,
בשמן, בקפה, רק לא בחומר קוטל"

ה-K300 של היצר הרע...

ומאמינים - אנחנו מסוגלים להתמיד ולהשקיע, לכן טבעו חז"ל ששלשה צריכים חיזוק ואחד מהם זה תורה, היות והמאמץ גדול חייבים לשנן לעצמינו ולילדינו עד כמה הערך גדול ונעלה. ננסה לגעת בשולי האדרת ולהבין כפי עניות דעתנו מה הגורם לייחודיותה עד ש"תלמוד תורה כנגד כולם" שכל חפצך לא ישוו בה, שאפילו כל חפצי שמים אינם שווים לדבר אחד מהתורה, ומשום מה כל ישראל כולם חייבים לעסוק בה, בין צעיר ובין זקן, בין בריא ובין חולה, בין עני ובין עשיר. נתברר לנו שחובת האדם בעולמו היא להתענג על ד' ולדבק צורה ליוצרה. ככל שהאדם משקיע בצד הרוחני, כך יקל עליו להגיע למטרת החיים, הדבקות בד' יתברך. אם כן יש לבדוק מהו הכלי היעיל ביותר להשיג דבקות והתקשרות לבורא ית'.

הרב פנחס ברייער שליט"א

ננסה לגעת במסגרת מאמר זה בשורשי המוטיבציה מה גורם לנו להשקיע ולהתאמץ למרות הקשיים שבדרך על הפסוק "אם בחוקותי תלכו", אומרים לנו חז"ל, שהכוונה תלכו היא "שתהיו עמלים בתורה". הערך הנעלה 'עמל התורה', על זה אנו מייחלים ולזה אנו מתפללים שנהיה אנחנו וצאצאינו יודעי שמך ולומדי תורתך עמלים בתורה הקדושה. עמל התורה דורש מאתנו המון מוטיבציה, מדובר במאמץ פיזי ומנטלי, אנחנו חייבים למצוא דרכים איך להגביר את החשק ואת הרצון אצלנו ואצל ילדינו לעמול בתורה, זוהי עבודת חיים, אבל ננסה לגעת במסגרת מאמר זה בשורשי המוטיבציה מה גורם לנו להשקיע ולהתאמץ למרות הקשיים שבדרך.

אדם שממצאי הבדיקות מורים על כך שחסר לו ברזל בדמו, מוגדר כאנמי, וכדי למנוע את ההשלכות של האנמיה עליו להשלים את החסר. יש לו אפשרות לאכול מאכלים המכילים

כשנגדיר לעצמינו מהי מוטיבציה נגלה שהיא תוצאה של כמה וכמה מרכיבים. במאמר זה נתמקד בחלק אחד, שהוא החיבור לערך אמונה. בדבר בו אנו משקיעים ככל שאנחנו יותר מחוברים

זה עובד, ועם עובדות לא מתווכחים, גם אם לא בדיוק מבינים... היצר הרע בדרך כלל מוכן שנעסוק בגמילת חסדים, בביקור חולים, בעסקנות ובשאר כל המצוות, רק דבר אחד מרכזי הוא לצנינים בעיניו, העיקר - שלא נשב ונלמד, כי הוא יודע שזה סם המוות בשבילו. כל חרק יעדיף שירססו אותו במים, בקפה, או בשמן, והעיקר שלא יפעילו נגדו קוטל חרקים מוצהר, כי זה סם המוות בעבורו. עם שאר החומרים, חוץ מקוטל K300, למרות אי הנוחות, הוא יוכל להסתדר, אבל מיידית. היצר יודע שלאחר קיום שאר המצוות, הוא עדיין ישלוט על האדם, אבל כשאדם שקוע בתורה שוב אין לו שליטה עליו.

כשנכנסים לעומק הענין, מגלים את סוד כוחו של לימוד התורה. הוזה"ק מגלה לנו שאורייתא והקב"ה כולא חד (תניא פ"ה ע"פ זוה"ק פר' אחר). התורה הקדושה היא חכמתו של הקב"ה, כביכול חלק מעצמותו של הבורא. על ידי לימוד התורה יש בכוחו של האדם הפשוט להכניס את הקב"ה אליו, שהרי כל דבר שהאדם לומד, נכנס לתוך תא במוחו ונשמר שם. מכך מובן, שהאדם הלומד תורה מכניס אליו את הקב"ה בכבודו ובעצמו, בבחינת "ותורתך בתוך מעי", ובוה מסביר בעל התניא מעלת התורה על כל שאר המצוות, כי בשאר המצוות האדם עושה רצון המלך, ואילו בלימוד התורה הוא כמחבק את המלך והופך לחלק מעצמיותו. ניתן להמחיש יותר את העניין בדוגמה אחרת: אם יביאו לאחד החסידים מלבוש או ספר שהיה בשימוש אצל אחד מהצדיקים הקדמונים, ברור שכל אחד יתן כל אשר לו כדי לזכות ללבוש בגד קדוש זה שהיה על גופו של אותו צדיק וקדוש. ופוק חזו כל חתן ביום חופתו מתהדר במלבוש שהיה אצל אחד מרבותיו, באמונה שלמה שרישומו של הצדיק וחלק מקדושתו עדיין נשארו ספוגים בבגד שלבש. כשאנו לומדים במשנה מימרא של שמאי או הלל, אנו זוכים להכניס למוחנו דבר שהיה במוחו הקדוש של התנא הקדוש שמאי, שהרי לפני שהתנא לימד את ההלכה או את הענין, היו הדברים קיימים בדעתו, כאלפיים שנה אחר כך יכולים אנו להכניס למוחנו דבר שהיה בדעתו הנשגבה של התנא הקדוש, למרות שאין לנו יכולת להשיג את ההיקף ואת העומק שאליהם התכוון בדבריו. כשנתבונן בעומקו של ענין לימוד התורה נתמלא ברגש קודש. אין זה מלבוש חיצוני שהיה על גופו של התנא, אלא דבר עמוק ופנימי שהיה במוחו פנימה. יתר על כן אין זה רק דברו של התנא אלא חלק מהקב"ה ממש, שהרי הרמב"ם כותב שאצל הרבש"ע הוא וחכמתו חד הם. מה גדולה הזכייה שאדם זוכה כשמוחו מהווה משכן לשכינה הקדושה. זאת התורה על רגל אחת...

ריכוזים גבוהים של ברזל, אך יש צורך בכמויות גדולות במיוחד כדי להשפיע על הערכים בדם. יש לו אפשרות נוספת, קלה יותר ואפקטיבית יותר, לקחת כדורים, תוספי תזונה, שמכילים רק ברזל ומשפרי ספיגה. ודאי שכדור כזה ישפיע טוב יותר ומהר יותר מאשר כמויות של מאכלים שיש בהם רק אחוז מסוים של ברזל. כן הדבר לענייננו: אדם המקיים מצוה מתרי"ג המצוות יש בידו מצוה אחת. בקיום מצוה נוספת יש לו עוד מצוה אחת. בלימוד התורה לעומת זאת, יש ריכוז עצום של מצוות, אוצרות רוחניים כבירים, כדבריו הידועים של הגר"א, שבכל תורה שלומדים מקיימים מצות עשה, בכל מחשבה של תורה מקיימים מצוה, לכן ברור שהדרך הקלה והיעילה ביותר להתמלא ברוחניות היא על ידי לימוד התורה, שרק על ידו אפשר להגיע לתוספת קדושה בדרך המהירה והבטוחה ביותר.

נקודה נוספת: חז"ל מלמדים אותנו שמלבד הכוח העצום שיש בתורה בחלק של ה"עשה טוב", בריבוי האור, יש בה גם כוח עצום במיגור הרע. "בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין", התרופה ליצר הרע, למשיכה לגשמיות, היא אך ורק על ידי לימוד התורה, כלשון הזהב של הרמח"ל: "כי הבורא ית"ש שברא יצר הרע באדם הוא שברא התורה תבלין לו... והנה פשוט שאם הבורא לא ברא למכה זו אלא רפואה זו אי אפשר בשום פנים שירפא האדם מזאת המכה בלתי זאת הרפואה". כל בר דעת הרוכש מוצר מסוים בודק בהוראות היצרן מהן אפשרויות השימוש ומה האזהרות המצורפות למוצר שרכש. אם כתוב שחור על גבי לבן שלמכשיר אסור לבוא במגע עם מים, אז רק שוטה יטביל אותו במים למרות האזהרות. פעמים רבות האדם אינו מבין מדוע יש להשתמש רק בשמן כזה ולא אחר, ומה הסיבה שרק סוללות מסוימות אלו טובות להפעלת מכשיר זה. בכל זאת ימלא כל צרכן אחרי הוראות היצרן בלא שום התחכמויות. ומי שמנסה להתחכם ולשנות מן ההוראות, ימצא את עצמו בסופו של דבר לפני שוקת שבורה עם מכשיר שאינו פועל וללא שום אפשרות החלפה או תיקון מצד היצרן. איני יודע היכן במסכת בבא בתרא מדובר בענייני מידות, ולא מצאתי גם במסכת בבא מציעא את ענייני הקדושה, אבל זה עובד. עובדה! היצרן בכבודו ובעצמו, בורא כל העולמים, טבע בטבע הבריאה את התהליך המופלא הזה. "ואי אפשר שירפא האדם מזאת המכה בלתי זאת הרפואה". גם כשאדם לוקח כדור לכאב ראש, אין הוא מבין בדיוק איך כדור קטן משפיע על גוף שלם, מדוע משפיע כדור זה על רמות הכאב במוח, וכדור אחר הדומה לו בגודלו ובצורתו מועיל דווקא לדלקת גרון, אבל

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלך מייל: dirshu@dirshu.co.il

התוכנית המקורית של המחבלים היתה, להגיה מהמנהרה בשעות הבוקר המוקדמות ולהסתתר בין החיטים הגבוהות שצמחו אז בשדות הקיבוץ. אבל דבר אחד הם לא לקחו בחשבון...

שרשרת נסים מרתקת בזכות מצות שמיטה

פצצה בשטח השדה הפתוח, בדיוק היכן שהסתובבתם... לא אז בלבד שניצלתם, אלא בזכות כך שהחיטה נקצרה, נמנעה שריפת ענק שהיתה אמורה להתלקח בשדה הבשל והמלא חיטים... יומיים לאחר מכן שמחו כל תושבי ישראל לשמוע את הבשורה הטובה: שלושה עשר מחבלים! אשר יצאו ממנהרה בשדות קיבוץ 'סופה', התגלו על ידי כוחות הביטחון. חלקם הגדול חוסל, וחלקם נמלטו חזרה למנהרה, שהופצה שוב מהאוויר, ובכך סוכל הפיגוע. התוכנית המקורית של המחבלים היתה לצאת בשעות הבוקר המוקדמות (הם יצאו סמוך לשעה 4:00 לפנות בוקר) לתוך החיטים הגבוהות ואז ייצאו ממחבואם לתוך קיבוץ 'סופה' ויחטפו עימם מספר אזרחים רב ויהרגו ככל שיוכלו. אך כבר אמר החכם באדם: "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" (משלי יט, כא). ברגע שהם יצאו מן המנהרה, שאותה חפרו במשך זמן רב, גילו לתדהמתם, כי שדה החיטה אשר ביקשו למצוא מחסה בצילו, נקצר לחלוטין! ולמעשה מקומם התגלה מיד.

את מצוות השמיטה שיקיימו ישראל ויזכו עקב כך לברכת שמים - לא לקחו בחשבון... בורא עולם שיבש את תוכניתם. רק לדמיין איזה אסון נמנע בתוך הקיבוץ מכמות עצומה כזו של מחבלים, המחזיקים כלי נשק רבים.

(להתעדן בהר תשע"ט)

הדבר אירע בשנת תשע"ד, במהלכו של מבצע 'צוק איתן'. באותה שנה ירדו גשמים ברחבי הארץ בתקופת חג השבועות. אין זה שכיח כלל ועיקר, ובשל כך נוצר מצב שמלאי החיטה שהיה בשדות והיה בשל דיו - מה שמוגדר בלשון ההלכה 'אינה צריכה לקרקע' - נרטב ממי הגשמים וכבר לא יכול היה להיחשב כ'חיטה שמורה משעת קצירה'. משגיחי אחד הבד"צים יצאו ותררו ברחבי הארץ אחר מקום שבו גדלה החיטה מאוחר יחסית וכך לא נפסלה מהגשם. הבעיה היתה כפולה, שכן השנה שלאחר מכן היתה שנת שמיטה, שבה לא חורשים ולא זורעים, מה שמגדיל את הביקוש ליבול משנה זו פי שניים לפחות, וכאן החלה שרשרת ניסים מרתקת.

המשגיחים הגיעו לשדה השייך לחקלאי מקיבוץ סופה, הממוקם ב'עוטף עזה'. אותו חקלאי החליט לראשונה לשמור על השמיטה בחייו, והנה רואה הוא כי משמים 'נחתו' דוקא אצלו ובקשו לקנות מהחיטה כמות אדירה למצות. לנגד עיניו מתממשת הבטחת התורה הקדושה "וצייתתי את ברכתי לכם בשנה השישית, ועשת את התבואה לשלוש השנים..." (ויקרא כה, כא).

לאחר שסיימו המשגיחים את עבודת הקטיפה וידאו שהחיטה יבשה למהדרין וארזוה עמהם, עלו בסיפוק על רכבם וחזרו לירושלים. עודם בדרך, וטלפון נרגש מן החקלאי: "רבותי! אין לכם מושג איזה נס ארע לכם! כרבע שעה אחרי שהלכתם מכאן נפלה

הסיפור היומי

בהשכמת הבוקר חזר ונשנה כל המחזה מאתמול. הקפה המהביל הוגש שוב לרבנית בסבר פנים קורנות וברכת 'בוקר טוב' לבבית. 'אזי לי!' - היכה אותו לבבו של אברמ'ל...

כוס קפה בטבריה שהחזיר את שלום הבית בירושלים

הנסיעה וכשירד מהאוטובוס היכה בפניו אויר מהביל. בקפיצות ודילוגים מהירים רץ חפוז לבית כנסת סמוך טרם תשקע החמה. אחר תפילת ערבית התעניין היכן יוכל להניח ראשו בלילה. מתפללי בית הכנסת, אנשים פשוטים, המליצו על אכסניה

אברך ירושלמי בשם אברמ'ל, זמן קצר אחרי חתונתו החלו להתגלה ויכוחים חריפים בינו ובין אשתו. המשבר שפקד את ביתו באחד הימים היה הקש ששבר את גב הגמל, והוא החליט לנסוע לטבריה לבקש ברכה לשלום בית. כמעט יום שלם נמשכה

התופעה חסרת הפשר, אחר הסיח דעתו מכל הענין. בלילה הבא לא נשמע קולו המפזם של הרב. 'אהה, גם הרב אינו אלא בשר ודם, העיפות הכריעה אותו...' אוושה קלה שנשמעה פתאום הקפיצה אותו, ברגליים יחפות פסע חרישית והציץ אל חדר הספרים. מנורת נפט ישנה נגהה באור אדמדם קלוש על פני הרב. הוא ישב וכתב בקולמוס בשקידה בגיליונות גדולים, ציפורן המתכת חרקה במרוצתה בין השיטין. מדי פעם הטביל אותה בקסת דיו שהיתה מונחת לפניו. לפתע עצר הרב, מצחו הגבוה נחרש תלמים רחבים, אחר קם ושלף ספר ישן מן המדף, עיין בו קצרות ושב וכתב. 'הרב עונה תשובות הלכתיות לשואלים, ואני חשבת ששכב לישון', גיחך אברמ'ל.

בהשכמת הבוקר חזר ונשנה כל המחזה מאתמול. ספל הקפה המהביל הוגש שוב למיטתה של הרבנית, בסבר פנים קורנות ו'בוקר טוב' לבבי. 'אוי לי היכה אותו לבבו של אברמ'ל, צער עמוק חילחל בו.' הרבנית חולה, ואני מכביד את עצמי על הרב, ועליו לשמש שניים!

אחר התפילה נחפז לבית הרב, ארז חיש את חפציו והלך להיפרד ממארחו. 'מדוע אתה בורח כה מהר?' התפלא רבי משה, 'כלום לא ערבה לך שהותך בביתי?'. 'עדיף לי לשוב לאכסניה הדלה, ובלבד שלא אטריח את הרב', הצטדק, ורבי משה אינו מבין, מה הרעש... 'נוכחתי לראות שהרבנית חולה', הסביר אברמ'ל בפנים סמוקות. 'מה אתה שח?' נתן בו הרב את שתי עיניו המאירות, 'הרבנית נמצאת בקו הבריאות תהילה להשם'. 'אבל במו עיני ראיתי איך הרב משרת את הרבנית, ומביא לה את הקפה לחדרה יום יום!' אברמ'ל שתק שתיקה שכולה פליאה.

'מובא בשם האריז"ל', פתח הרב ואמר, חיוך דק תולה בזוית פיו, 'כי כל יהודי צריך לקבל עליו בכל בוקר לפני התפילה מצות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך', ואיך מקיימים מצוה זו? רק בלבד?... צריכים לעשות משהו 'למעשה'! ומה לי לחפש במרחק בזמן שאוכל לקיים את המצוה בביתי אני?! אתה מבין? אינני 'משרת' את הרבנית, אני פשוט מכבד אותה, זה כל ההבדל!...

התמימות והפשטות בה נאמרו הדברים, קדחו עמוק בנשמתו. רבה הגדול של טבריה, נושא את ספל הקפה בכל בוקר אל רעייתו, האם נפגם כבודו בכהוא-זה? ברק של הבנה הציף את ירכתי מוחו באור חדש. 'מה לי פה ומי לי פה. מה לי מחפש במרחק כשאפשר לקיים מצות 'ואהבת לרעך כמוך' בביתי אני?!

החבילה שנקשרה, לא נפתחה. אברמ'ל החליט לחזור מיד לירושלים, לתקן את ביתו ממסד עד טפחות, עד כמה שהדבר תלוי בו. דמעות התגלגלו במורד לחייו כשנפרד לשלום ממארחו הגדול, האיש שהאיר את עיניו ולימדו פרק מוסר מאלף ששינה את חייו.

(מתוך עלון 'אור חזקיה')

מקומית זולה. בבוקר חיפש ומצא את בית המדרש הישן, בו מתפללים חשובי העיר, חסידים ואנשי מעשה. בעיניים כלות צפה בתפילתם של בני עליה, כולם מקשה אחת של דביקות סוד שיח עם בוראם. לאחר התפילה ניגשו אליו כל המתפללים, לחצו את ידיו בחום, 'שלום עליכם, ר' יהודי'.

איש בעל צורה ופנים קורנות התקרב. 'מאין אתם?' 'מירושלים', השיב קצרות. 'ובאתם לרחוץ בחמי טבריה? או שמא קרובי משפחה לכם כאן?' - בחן הגה"צ ר' משה קלירס רבה של טבריה, בדאגה את פניו העצובות של בן שיחו, מעיניו הטובות והחכמות השתקף אוקיינוס של רחמים. בשבריר שניה הבין מה מעיק על האברך הצעיר, אלא שלא הראה כל סימן שיעיד על כך. אברמ'ל הבליע כמה מילים לא נהירות. 'בוא להתארח אצלי' הזמינו הרב בתנועה רחבה. 'כל מחסורך עלי'. 'חלילה', נבהל אברמ'ל, 'אני הקטן אטריח את רבה של טבריה? אלא שרבי משה לא הניח לו. 'מדוע צריך אברך בן-ישיבה לשלם עבור מלון, בשעה שיכול הוא לחסוך את הפרוטה שאינה מצויה בכיסו?' חזר והפציר שוב ושוב, והאורח נעתר לתחנוניו. מיד נטל חפציו מן האכסניה, שילם עבור לינת לילה אחד, ועקר לבית רבי משה.

בשעת לילה מאוחרת חזר אברמ'ל מבית המדרש. התמתח על המיטה הנוחה ועצם את עיניו, קורותיו של יום שבו וחלפו בזיכרונו שוב ושוב. החל מתפילת שחרית המתוקה, בצוותה חדא עם האריות שבחבורה. אותה קבוצת חסידים מסולאה שדבר אין לה עם העולם הזה והבליו. רבי מנדל המתעמק בשיחו עם בוראו בסילודין, עד שהעורקים על מצחו מתנפחים כחבלים עבותים. רבי מוטל שליבו ובשרו מרננים לא-ל חי בדביקות יוקדת. מימי לא ראה תפילה כזו. רבי אהרן יוסף, חד מבני עליה, אפילו אבן שבקיר נמסה מקול תפילתו הזכה... ביקש אברמ'ל לשקוע בשינה עריבה אחר יום ארוך ומתיש, יום שכולו תורה בבית המדרש, והשינה ממנו והלאה.

מהחדר הפנימי שמע פיזום חרישי. הרב ישב ולמד בגמרא גדולה. אברמ'ל נכבש כולו במתיקותה של הנעימה. 'הכיצד', התפעל, 'אין הרב עיף אחרי יום מייגע של לימוד והרבצת תורה לפני תלמידי הישיבה 'אור-תורה', ועסקי הרבנות המסועפים'. מחשבותיו הלכו ונטשטשו, שמורות עיניו נעצמו. וכשהתעורר והתכוון לתפילה, המתין למארחו להתלוות אליו לתפילה. מן המטבח שמע את שקשוק המיחם. מישהו, דומה, עסוק שם בהכנת תבשיל. ניחוח ערב של קפה חם וטרי התפשט בכל הבית, כעבור רגע שמע את דשדוש נעלי הלבד של הרב, הלה פסע אל חדר השינה ובידיו ספל קפה רותח, אדים מיתמרים מעליו, ברך את הרבנית ברכת בוקר טוב והניח לפניו את ספל הקפה. עווית של תמהון חלפה לרגע על פניו של אברמ'ל למראה

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

בעוד הוא עומד עטוף בטליתו, שני האנשים הרגועים שעמדו לידו יצאו בדרך לביתם עם עיניים אדומות ונפוחות...

הצעקות, התזוזות והגערות של בעל התפילה שחשב רק על עצמו

גם ברגשי רוממות וקדושה, את המחשבה על הקיום של השני, על ההתחשבות בקיום של השני, שרק כך היחידים יכולים לחיות כחברה בונה ומעצימה.

באחד מבתי הכנסת בירושלים הגיע יום אחד אדם, נעמד במקומו כשמסביבו כמה אנשים רגועים שכמוהו קמו עכשיו משנתם, אלא שהוא החליט באותו יום שהוא 'מלאך' ומשך ההכנות והתפילה היו בהתאם... וכך אחרי הכנות הוא לקח את הטלית עצם את עיניו והרים את הטלית מעל ראשו ובסיבוב חד וחזק סיבב את הטלית מסביב פניו כנהוג, ורק שהוא מגודל כוונותיו השתדל לעשות עיטוף זה בכל הכח, וכך בעוד הוא עומד עטוף בטליתו, שני האנשים הרגועים שעמדו לידו יצאו בדרך לביתם עם עיניים נפוחות שאינם ניתנות לפתיחה עקב ההצלפה חסרת הרחמים שזכו מציצותיו של אותו 'צדיק'. וכך אחר שה'צדיק' נרגע מגודל מצוות עטיפת הטלית, התקדם הלאה לאמירת פסוקי דמורה, וכך בכל ההתלהבות בקולות וברקים לא 'כמונה מעות' אלא כמונה פגזים הוא אמר את הפסוקי דמורה כך שאף אחד בבית כנסת כבר לא יכל לכוון מאומה, וכך הוא הגיע ל'אז ישיר' ושם כידוע כתוב שיש לאומרו בשמחה גדולה כאילו הוא עבר את הים, והוא עשה זאת ממש כאילו יוצא ממצרים רק שהוא לא שם לב שהציבור כבר בשמע ישראל אילץ אותם לעבור יחד איתו את הים! וכשהוא התחיל לומר 'נשמת' שכידוע בספרים שיש ענין לאומרו ברוב עם, וכך כשהחזן כבר מנמיך את קולו ב'גאל ישראל', ה'צדיק' הוא מחליט לזכות אותם במצווה העצומה והנדירה של אמירת 'נשמת' ברוב עם.

וכך ממשיך ר' שולם לתאר מפעולותיו של אותו צדיק, שהנה סוף סוף הגיע הוא לתפילת הלחש והלז חיפש לו פינה בה הוא יוכל לקיים בהידור את 'כל עצמותי תאמרנה' והמקום היחיד שהוא מצא זה במעבר קרוב לכניסה לבית כנסת שם לא צפוף ואין סטנדרים שמפריעים לתפילת ה'כל עצמותי תאמרנה' שלו, וכך הוא התעצם בתפילתו ללא משים שהציבור כבר גמר התפילה וא"א לעבור, עד יעבור 'זעם'!

אומר ר' שולם, יש לזכור תמיד גם כשאדם מגיע לדרגה גבוהה הוא צריך לזכור שאסור שזה יהיה על חשבון השני אסור לפעול עוולה על השני! לכל אחד יש את הדגל שלו את הזהות והקיום שלו! אדם תמיד חייב להרגיש את השני גם כשעוסק במצוות ובכל מצב חובה להרגיש את השני ולכבדו! ההנחה הפשוטה שיש קיום של אחרים לידי, היא הערובה לחיי אנוש תקינים וראויים.

אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֵתֶת לְבֵית אֲבֹתָם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר ב, ב)
דבר תמוה הוא עד מאד, ענין הדגלים שהצטוו בני ישראל במדבר? וכי מה הוא הדגל? קרש וסמרטוט של בד בראשו? האם זה מה שיתן זהות לשבטי ישראל ולפי זה יקבע מקומם ושמן? והתמיהה גדולה אף יותר כשרואים את דברי חז"ל הקדושים (תנחומא סי' י) שבשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני, ירדו עמו עשרים ושתיים אלף מלאכי השרת, והיו כולם עשויים דגלים דגלים, ואמרו ישראל לפני הקב"ה 'הלוואי ואנו עשויים דגלים כמותם'. וקיבל הקב"ה בקשתם וציוה עליהם לחנות לדגליהם. הנה כי כן ישראל התאוה להיות כמלאכי השרת בגלל מעלת הדגלים?? היתכן שבד הקשור למקל יהיה סיבת הרצון של ישראל להדמות למלאכים?
ביאור נפלא כתב המשגיח דשיבת חברון הגה"צ רבי לייב חסמן זצוק"ל, כי הדגלים מסמלים את הזהות והייחודיות שיש לכל אחד על זולתו, דגל הוא סמל של זהות מדינה על חברתה, ובוזה היו מלאכי השרת נעלים ומורמים שעל אף קדושתם ומעלתם היו מכבדים אחד לחברו כמאמר הפסוק "כולם אהובים כולם גיבורים כולם קדושים וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה ונותנים רשות זה לזה" כן על אף קדושתם ידע כל אחד מעלת זולתו עד כדי נטילת רשות אחד מזולתו לפני שמקדישים ליוצרים ומקבלים מלכותו.

את זה ראו ישראל במעמד הר סיני ולזה התאוה לדגלים של מלאכי השרת שמסמלים את הערכה של כל אחד במעלת חברו, ושרק על ידי זה יכולים להגיע להקדיש ליוצרים בנחת רוח. אך מעלה נוספת מתגלה בענין הדגלים, שהרי כל מדינה בעולם מצטיינת בדגל הלאום שלה, ומהסיבה הפשוטה, שמדינה ללא דגל אין לה כלל קיום וחשיבות, הדגל מסמל את עצם הקיום והחשיבות כישות בפני עצמה, זה בא ללמדנו ענין הדגלים, ההתחשבות בשני כאדם כמוני! עצם המחשבה של האדם שמסביבו קיימים עוד אנשים, ומכך חובת ההתחשבות בזולת היא בסיס הקיום של בני אדם כקבוצה וכחברה לחיות בשלום עלי אדמות. בזה רצו בני ישראל לזכות להיות כמלאכים החיים באהבה ואחוה על אף גדולתו ורוממותו של כל אחד בפני עצמו.

מעשה מחיי היום יום, סיפר הגה"צ רבי שלום שבדרון זצוק"ל, המבטא מאד את הצורך של כל אחד מאיתנו, לא לאבד אף פעם

באמצע החברותא פתח הגאון בסבב טלפונים אצל השכנים: "אולי יש לכם נעלים לבנות במידה 24?"

פרק מאלף באהבת ישראל של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל

געוואלד! גאון עצום זה היה בקי בכל מכמני תורה. הוא ידע אפילו תשובות רבי עקיבא איגר ככתבן וכלשונן, כך שמעתי פעם מת"ח אחד שלמד עמו בצוותא באישון לילה ממש, ורבי אברהם שכבר נח על יצועו באפיסת כוחות, למד עמו אז בעל פה...

ואת ליבו הטריד אז צורך של פעוטה מישראל, כבודה וטובתה של נפש יהודית. למה לא תהיה לה שמחה שלמה בתחפוש? למה לא יהיה טוב ונוח לה מכל הבחינות, מחוט ועד שרוך נעל? בטבעיות גמורה עשה זאת. מה השאלה בכלל? הרי אף להיטיב עם כל יהודי ולכבדו הוא "מושבע ועומד מהר סיני"...

מה נפלא הדבר! הרי תלמידי החכמים הם בבחינת מלכי ישראל, "מאן מלכי רבנן", ועל מלך ישראל פסק הרמב"ם ב"ד החזקה": "ויהיה חונן ומרחם לקטנים וגדולים ויצא ויבוא בחפציהם ובטובתם ויחוס על כבוד קטן שבקטנים"..." [פ"ב מהל' מלכים ה"ו]. אשריך רבי אברהם שיזכית למלכות אמת, לכתר כבודם של ישראל!...

(מתוך 'המודיע', י"ט באייר תשע"ט)

היה זה במוצאי שבת זכור. הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל התיישב ליד השולחן, ליד הספרים הפתוחים, הוא התכונן אז ללמוד ולהעמיק עם החברותא בנושא "מושבע ועומד מהר סיני". מבלי משים קלטה שמיעתו החדה משפט מתוך שיחה שהתנהלה בפתח הדירה. שכנה אחת דיברה עם הרבנית אודות תחפושת לבתה הפעוטה למחר, למסיבה לכבוד פורים. עדיין חסרות לבתה הקטנה נעליים בצבע לבן במידה 24... השעה כבר מאוחרת והמסיבה מתקיימת כבר מחר...

הגאון לא התמהמה. תיכף ומיד התקשר רבי אברהם אל כמה מהשכנים, למצוא למי יש את זוג הנעליים הרצוי. אחרי כמה דקות הכריז מתוך חדרו בשמחה: "ברוך ה', מצאתי. אצל משפחת ג. בבנין הסמוך יש נעליים לבנות במידה 24. הם אמרו שאפשר לעלות עכשיו ולקבל אותן!" ותוך כדי דיבור פנה שוב אל החברותא, צלל למעמקי תלמודו ואמר: "מה אתם אומרים בדין שבועה כזו לעניין מחיית עמלק?..." החברותא רשם את כל דבריו וגם חקק בליבו את ענין הנעליים לתחפושת. אף השכנים לא שכחו מזה עד היום [ויאמר אברהם ע' 497].

סגולות וישועות

עמל התורה - סגולה להינצל מייסורים וכאבים

פרק מאלף באהבת ישראל של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל

משיבה פלונית להיוועץ בדבר ניתוח שהמליצו לו הרופאים לעבור, הסכים החזו"א שצריך לנתח ואף הפנה לרופא מסוים שלדעתו מתאים לערוך את הניתוח. אח"כ שאל אותו הבחור האם הוא יכול גם לשוחח עמו בלימוד, וכשעה ארוכה הרצה לפני החזו"א את שאלותיו וספיקותיו בסוגיא בזבחים. החזו"א נהנה מדבריו ושקל עמו היטב את הצדדים של הסוגיא.

כשפנה הבחור ללכת לדרכו אמר לו החזו"א: "ובענין הניתוח, נראה שאין צורך לעשותו". וכשתמה הבחור ושאל: "מדוע? מה השתנה פתאום?" אמר לו מרן החזו"א בזה הלשון: "כתוב בספר 'נפש החיים' (שער ד' פ"ח) שעמלי תורה זוכים להשגחה ושמירה מיוחדת מעל הכוחות הטבעיים, ובוודאי תאריך ימים למרות הבעיה הרפואית הזאת!"

(ע"פ 'המבשר תורני' בחוקותי)

ה'חידושי הרי"ם ז"ע, אמר: כתוב (איוב ה, ז) "אדם לעמל יולד" - נגזר על האדם להיות עמל, אלא שיכול האדם לבחור לעצמו עמל בתורה או עמל בדרך ארץ. וכע"ז מצאנו ברש"י בגמ' סנהדרין (צ"ט): על דברי רבא "כולהו גופי דריפתקי נינהו", ופרש"י ז"ל: "כל הגופין לעמל נבראו, אשריו למי שזכה והיה עמלו וטרחו בתורה".

וכך גם פירש את מאמרם ז"ל (ברכות ו): "אגרא דכלה דוחקא", שדוחקא דכלה מציל מדוחק אחר, ואפילו זה שמייגע את עצמו להבין פשוט גמרא ותוס', מציל את עצמו מייסורים אחרים שהיו ראויים לבוא עליו, ומכל שכן הייסורים והיגיעות שיש לאדם בעבודת ה', שהוא מציל ומגן מייסורי העולם הזה, עכ"ד ('לקוטי יהודה' פר' בחקותי).

בעניין זה מסופר על מרן החזו"א זצ"ל שבא אליו פעם בחור

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר"י **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

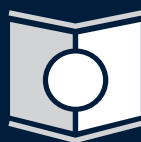
לקראת שבת במדבר א' על המדפים

יש לנו הצעה מיוחדת עבורכם

ארגון 'דרשו' ו'אחינו' במבצע ענק, של מתנות יוקרה שישמחו מאוד אתכם ואת המקבלים ממכם. והמשלוח עלינו. תרמו לארגון 'אחינו' החל מ-18 ש"ח לחודש, וקבלו מתנות:

סט הספרים המבוקשים 'משנה ברורה' מהדורת 'דרשו' וספר 'לקראת שבת' במדבר א'. ובנוסף קבלו כרטיסי הגרלה בסכום של 42,000 ש"ח.

להצטרפות וקבלת המתנות:

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

המרכז לסייע והכוונת תלמידים

18
ש"ח

תורמים 18 ש"ח למשך 16 חודשים סך התרומה 288 ש"ח

ומקבלים מתנות

סט 'משנה ברורה' דרשו'

ספר 'לקראת שבת' - במדבר א',

2 כרטיסי הגרלה על 42.000 ש"ח

מסלול מס' 29 - המתנה בשווי 538 ש"ח

מוקד 'דרשו' 02-5609000

מדוע נקרא 'עירוב חצרות' בשם זה?

ואם אחד מדיירי החצר לא נתן פת עבור העירוב, הריהו מבטל בכך את כל העירוב; אולם, הדר בבית אשר בו הניחו את פת העירוב, אינו צריך לתת פת עבור העירוב, כיון שבלאו הכי דירתו קבועה שם.

וכמו כן, בית המשמש כ'בית שער' לדיירי החצר, דהיינו כמבוא וכמעבר לבתים פנימיים - שלמרות שהוא מוקף מחיצות ומקורה, אינו ראוי לדירה, מאחר והוא משמש למעבר ציבורי - הדר בו אינו צריך לתת פת עבור העירוב.

[שו"ע שעט, א, משנ"ב ושעה"צ א; עם השלמה ע"פ שו"ע שסו, א, ג רה, (ושם, ט)]

כפי שלמדנו, עירוב חצרות נעשה באמצעות גביית פת מכל אחד מדיירי החצר, והנחתה באחד הבתים; ובכך קובעים כולם את דירתם בבית זה, כיון שמקום הפת הוא עיקר הדירה. (ולחילופין, ניתן לעשותו על ידי שאחד מבני החצר יזכה פת לכל דיירי החצר, ויניחה באחד הבתים).

ואין העירוב חל אלא כאשר כל בעלי הפת מסכימים לכך שכל אחד מבני החצר, אם ירצה, יוכל להיכנס אל הבית שבו מונח העירוב, ולאכול מהפת כאוות נפשו; ובכך נקרא שמו 'עירוב', דהיינו שמעורבים זה עם זה ומתמצים זה לזה, ואין האחד מוחה ביד חברו.

בתים שבין חצרות - האם דייריהם צריכים להשתתף בפת העירוב?

בימות החול אין לדיירי החצרות רשות להיכנס לתוכם; מאחר והנחת פת העירוב בהסכמת כולם נחשבת כמתן רשות לעבור דרכם בשבת. וכן להיפך, אם הניחו את הפת באחד מהבתים שבחצר ב', נעשים הבתים שבין החצרות כבית שער לדיירי חצר א'. וכן אם הניחו את הפת באחד מהבתים שבין החצרות, הבית עצמו אינו צריך לתת פת עבור העירוב, משום שהפת מונחת בו, וכנ"ל; ושאר הבתים שבין החצרות נעשים כבית שער לדיירי החצרות, לעבור דרכם על מנת להגיע לפת.

[שו"ע שעט, א, משנ"ב א-ד, ושעה"צ א רג; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

בהמשך, ובהתאם, לאמור: שתי חצרות שביניהן מספר בתים, הפתוחים זה לזה, והבית הקיצוני שמצד זה פתוח לחצר א', והבית הקיצוני שמצד זה פתוח לחצר ב'; ושתי החצרות מערבות 'עירוב חצרות' זו עם זו - דיירי הבתים שבין החצרות אינם צריכים לתת פת עבור העירוב.

וטעם הדבר - שאם מניחים את הפת באחד מהבתים שבחצר א', נעשים כל הבתים שבין החצרות כ'בית שער' לדיירי חצר ב', לעבור דרכם על מנת לאכול מהפת שבחצר א', אם ירצו בכך, וכנ"ל; והדר בבית שער אינו צריך לתת פת עבור העירוב, כנ"ל. וזאת, אף אם

האם ניתן להגדיר את אותו הבית גם כבית רגיל וגם כ'בית שער'?

כ'בית שער' ביחס לחצר האחרת; כלומר, הבית הסמוך לחצר א', משמש עבור דייריה כמעבר לבית הסמוך לחצר ב', וכן הבית הסמוך לחצר ב', משמש עבור דייריה כמעבר לבית הסמוך לחצר א'; וכאמור, לא ניתן להניח את הפת בבית שער.

ולא ניתן להגדיר את אותו הבית כבית רגיל ביחס לחצר זו, וכבית שער ביחס לחצר אחרת, כיון שאילו הן שתי הגדרות סותרות, והרי זו 'חוכא ואטלולא', ונותן פתח לרשעים להלעיג על דברי חז"ל, חלילה.

[שו"ע שעט, ב; ביאורים ומוספים דרשו, 3; עם השלמה ע"פ שו"ע שסו, ג]

בהמשך לאמור: מאחר ומקומה של פת עירוב החצרות נקבע במקום דירה לכל דיירי החצר, יש להניחה במקום הראוי לדירה, ולא ב'בית שער', שאינו ראוי לדירה (ראה לעיל).

ובהתאם לכך, שתי חצרות, שביניהן שני בתים, שהאחד סמוך לחצר א', והאחד סמוך לחצר ב'; ואינן מערבות זו עם זו, אלא כל אחת מערבת לעצמה - על כל אחת מהן להניח את פת העירוב בבית הסמוך לה, (או באחד הבתים האחרים שבכל חצר, כמובן). אך אם כל אחת מהן הניחה את פת העירוב בבית הסמוך לחצר האחרת - שני העירובים אינם חלים, כיון ששני הבתים משמשים

* שתי חצרות זו לפנינו מזו, אשר החיצונה פתוחה לרחוב, והפנימית פתוחה לחיצונה - אם בחצר הפנימית לא עירבו עירוב חצרות, הריהי אוסרת את החצר החיצונה, אף אם עשו בה עירוב חצרות.
* בהמשך לאמור: חצר פנימית אוסרת את החיצונה רק כשהמעבר דרך החיצונה הוא אפשרות היציאה היחידה ממנה אל הרחוב.
* חצר פנימית שעירבה 'עירוב חצרות' לעצמה - למרות שיש לדייריה רשות ל'דריסת הרגל' בחצר החיצונה, ולא עירבו עירוב משותף עם דיירי החצר החיצונה - אינה אוסרת את החיצונה בכך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד הופכים מקום שכבר מוקף במחיצות ל'מוקף לדירה'?

היא ה'יוצרת' את היקף המחיצות. והחלפת המחיצה, פירושה - למעט את גובה המחיצה הקיימת עד לפחות מעשרה טפחים, ולהגביהה מחדש עד לגובה עשרה טפחים לפחות. ואין צורך לעשות פעולה זו בכל האורך הנדרש - יותר מעשר אמות, כנ"ל - בבת אחת, אלא ניתן לעשות זאת לסירוגין; כגון, להסיר את המחיצה באורך של אמה אחת ולהחליפה, ולאחר מכן באורך של אמה נוספת, בצמוד לאמה הקודמת, וכן הלאה.
[שו"ע שנת, ב, ומשנ"ב כ (וראה שם), כא, כג, כד, כו, כז רכח; וראה שם, כב]

'קרפף' שאינו 'מוקף לדירה', ניתן להפכו - לאחר פתיחת פתח מבית מגורים אל הקרפף - למוקף לדירה על ידי החלפת המחיצה הקיימת במחיצה חדשה שתפנה לשם 'דירה', באורך רצוף של מעט יותר מעשר אמות; וטעם הדבר, משום שבאופן זה, אילו היו נוטלים את המחיצה החדשה, היה הקרפף נחשב כבלתי מוקף במחיצות, כיון שפירצה של עשר אמות ומטה, נחשבת כפתח, ופירצה רחבה יותר מעשר אמות, היא המוגדרת כפירצה המבטלת את שם המחיצה; ונמצא שהמחיצה החדשה

הלוח היומי

כ"ג באייר | רבי שלום ב"ר יוסף בשארי זצ"ל, דיין ומו"ץ בצנעה-תימן

יום זה הוא יו"ט במגילת תענית, על שיצאו בני חקרא מירושלים.. הלא הם בני הסלאוקים ואיתם המתיוונים, שישבו במצודת חקרא והצרו מאד לבני ירושלים ולעולי הרגל בתקופתו של שמעון הכהן הגדול בן מתתיהו, ולאחר שהיו במצור, נכנעו ויצאו מירושלים, יום שיצאו משם עשאוהו יו"ט.
ביום זה החל הפוגרום וההרג הנוראי בקהילת וורמייזא במהלכם של מסעי הצלב הראשון, (ד' תתנ"ו) כאשר מאות יהודים נהרגו עקה"ש הי"ד. ועל פרעות אלו נתקנה הקינה "מי יתן ראשי מים..."

יארצייט:

תקל"ג: רבי שלום ב"ר יוסף בשארי זצ"ל, דיין ומו"ץ בצנעה-תימן.
תקע"ד: רבי יהושע ב"ר אריה לייב זצ"ל, אב"ד דינוב, תלמיד בעל הקדושת לוי.
תשמ"ג: רבי יוסף בבליקי זצ"ל, אב"ד בירושלים.
תשמ"ה: רבי שמואל ירוחם חיים הכהן זצ"ל, מחשובי זקני חסידי צאנז.

מדוע החמירה כל כך התורה בעוון לשון הרע

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

הלא ראויה כלפי אנשים, בוודאי יכעס עליו אביו מאד, ויענישהו על כך בחומרה, ומי גרם לכל זה? המספר. וכן הוא הענין בדבור לשון הרע, שהרי הקב"ה אוהב את ישראל שהם בניו, ואף שיודע מעשיהם, אעפ"כ מתנהג עמהם בחסד ורחמים מרוב אהבתו אליהם, אבל אם יבוא אליו המקטרג [שהתעורר מחמת שסיפרו לשון הרע] ויאמר עד כמה גרועים מעשיהם של בניך, יהיה חייב להענישם, אבל יתגבר בו הקפדה ושנאה למי שעורר את המקטרג, מדוע גרם בסיפורו זה שצריך לכעוס על בניו, בהתבוננו שאין כוונתו כלל לתועלת אלא לקנטר ולבוזת חברו, ולכך לא ירצה להצילו מצרותיו.

כותב ה'חפץ חיים' בהקדמה, כי נראה פשוט שהטעם שהחמירה התורה כל כך בעוון לשון הרע הוא, משום שמעורר בזה הרבה את המקטרג הגדול על כלל ישראל, ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מקומות, וכמו שכתב הזהר הקדוש בפרשת פקודי. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים על כך מה שכתב ה'חפץ חיים' בספר שמירת הלשון (ח"א שער הזכירה פ"ב), שאדם המדבר לשון הרע ומעורר קטרוגים על ישראל, הקב"ה מקפיד עליו ואינו רוצה להצילו מצרותיו. והמשיל זאת לאדם שמרוב אהבתו לבנו מחפה עליו אף שמתנהג שלא כשורה, אמנם אם יבואו אנשים ויספרו לו על קלקולי בנו והתנהגותו

ל"ח לעומר

הרה"ק רבי משה ליב מסאסוב היה אומר:

למדתי אהבת ישראל מכפרי אחד שהיה במסיבה עם כפריים, ובטוב לבו ביין אמר לרעהו: "אהבת אותי או לא?" הלה ענה: "אהבתיך למאוד", ואמר הכפרי: "איך תאמר שאהבתני ואינך יודע מה חסר לי?" מזה למדתי כי אהבת ישראל היא להרגיש כל מחסורם ולסבול כל מכאובם. (תורת הרמ"ל מסאסוב - ליקוטים אות מח)

נשתדל לשים לב לצרכי הזולת ואם יש אדם הזקוק לעזרתנו, נציע לו עזרה אף אם הוא לא ביקש מאיתנו